

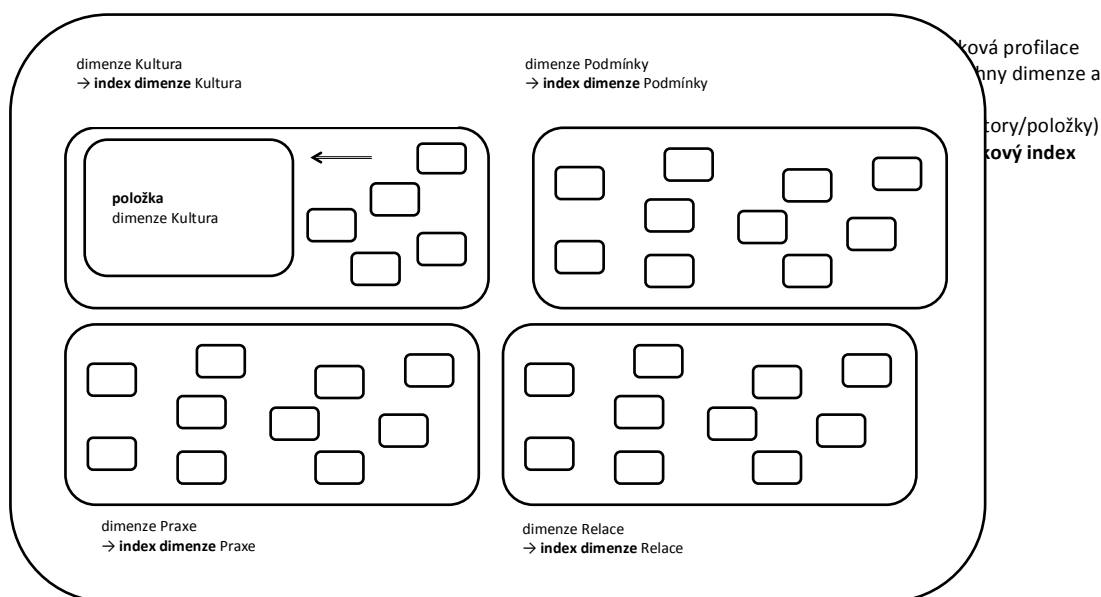
Příloha III.:

FÉROVÁ ŠKOLA (Nástroj pro evaluaci školy v oblasti inkluze) – ZPRÁVA Z ŠETŘENÍ

Nástroj pro evaluaci školy v oblasti inkluze je vytvořen k tomu, aby zjišťoval základní parametry, které jsou pro inkluzivní nastavení/směrování školy zásadní. Výsledky šetření nám poskytují pouze základní obrázek o škole a zároveň výchozí pozici, od které se dále odrážíme k navazujícím aktivitám (doplňující šetření, podpora v rozvoji školy, akční plán, diskuze s pedagogy apod.).

Výstupy a indexy nástroje pro evaluaci školy v oblasti inkluze:

- do jaké míry se škola celkově inkluzivně profiluje → **celkový index**
- do jaké míry je škola inkluzivně nastavená v dané dimenzi → **index dimenze**
- data za jednotlivé indikátory (z jednotlivých dimenzí) → **položky**

ZŠ DEBLÍN

1. Indexy školy dle šetření ze dne **12. 11. 2014**, **evaluátor: Karin Marques**
2. Zhodnocení jednotlivých položek
3. Zhodnocení autoevaluace
4. Komentář, návrhy, poznámky evaluátora: Karin Marques (Nadace OSF Praha)

1. Indexy školy

	ŠKOLA			
	BODY - ROZHOVOR, POZOROVÁNÍ	PRŮMĚR BODY - DOTAZNÍKY	BODY CELKEM	DOTAZNÍKY - POČET VYPLNĚNÍ
INDEX PODMÍNKY	87,5	87,0	87,3	14
INDEX PRAXE	100,0	80,9	90,5	14
INDEX RELACE	66,7	97,0	81,8	14
INDEX KULTURA	100,0	92,7	96,3	14
CELKEM	88,5	89,4	89,0	

Dimenze kultura se odráží zejména v postojích, hodnotách a projevech chování pracovníků školy. Jedná se o ideové nastavení školy, které je sdíleno a předáváno žákům, rodičům, zaměstnancům školy, lokalitě, veřejnosti i zřizovateli. Pod dimenzí kultura se skrývají nejobtížněji zachytitelné, leč nejdůležitější aspekty kvalitní inkluzivní školy: klima, atmosféra, étos, filozofie a politika.

V **dimenzi podmínky** se jedná převážně o prvky, které souvisí s organizačním, materiálním a personálním zajištěním chodu školy. Aby mohl být edukační proces úspěšný, je třeba prostředí, zázemí školy i personální obsazení přizpůsobovat heterogennímu složení žáků. Základní faktické i symbolické bariéry, které mohou tomuto procesu zabraňovat (resp. jejich absenci/eliminaci), popisuje předkládaná dimenze podmínky.

Dimenze praxe zobrazuje žáka a jeho potřeby v centru pedagogicko-didaktického snažení s ohledem na přirozenou a očekávanou rozmanitost každé učební skupiny, jíž je každý žák součástí. Jsou v ní zahrnuty zejména prvky individualizovaného přístupu k žákovi i k jeho hodnocení. V Dimenzi praxe lze nalézt i položky apelující na aktivizaci žáků směrem k vzájemné spolupráci a ke spoluvytváření výuky samotné.

Dimenze relace si klade za cíl zachytit nejdůležitější vztahy, které se na půdě školy odehrávají, vyjma relace učitel-žák, které je věnován prostor v dimenzi praxe. Vztahy jsou situovány mezi dva aktéry (např. učitel-rodič), intra-skupinově (např. mezi učiteli), inter-skupinově (např. mezi učiteli a asistenty); vně i vevnitř školy. V dimenzi relace je kladen důraz na povahu těchto vztahů, zda jsou postaveny na vzájemné důvěře, otevřenosti a svobodě.

2. Zhodnocení jednotlivých položek

Akcentované položky

Silné stránky školy se promítají do všech čtyř zmíněných dimenzí (kultury, podmínek, praxe i relace). Velmi silnou stránkou se ukázalo být průběžné vzdělávání všech pedagogických pracovníků v oblastech práce s různorodým kolektivem třídy, vytváření individuálních vzdělávacích strategií, využití asistenta pedagoga pro zapojení všech žáků ve třídě a vztahy učitelů i žáků. Spolupráce učitelů i asistentů pedagoga je na vysoké úrovni.

Přehled a zhodnocení relevantních položek

PO1	Všechny školní třídy jsou heterogenní.	1,00
PO2	Škola zajišťuje průběžné vzdělávání všech svých pedagogických pracovníků v oblastech efektivní práce s různorodým kolektivem třídy.	0,94
PO3	Škola disponuje pomůckami pro práci s dětmi se specifickými potřebami.	0,80
PO4	Na škole působí asistent(i) pedagoga	1,00
PO5	Škola nemá výběrovou třídu.	1,00
PO6	Škola nemá speciální třídu.	1,00
PO7	Škola je bezbariérová.	0,50
PO8	Žáci se mohou ve škole volně pohybovat.	1,00
PO9	Vstřícnost k návštěvám školy je znatelná již při příchodu do školy.	0,00
PO10	Rozpočet školy pamatuje na položky podporující inkluzi.	1,00
PO11	Školní i volnočasové aktivity/akce jsou přístupné všem žákům bez ohledu na jejich rodinné zázemí či postižení.	1,00
PR1	Individuální vzdělávací strategie je tvořena pro všechny žáky, kteří ji potřebují.	0,95
PR2	Od každého žáka se toho hodně očekává.	0,44

PR3	Zapojení všech žáků do společné výuky je v hodinách prioritou.	0,69
PR4	Žáci jsou spolutvůrci výuky, mají možnost si volit některé parametry učiva (hloubku, téma, tempo atd.).	0,82
PR5	Asistent pedagoga podporuje učení a zapojení všech žáků ve třídě.	0,93
PR6	Hodnocení žáka přispívá k naplnění vytyčených cílů, které má pro sebe žák stanovené.	0,77
PR7	Při výuce převážně žáci navzájem spolupracují.	0,86
PR10	Žákům je při výuce nabízena možnost volby způsobu práce (např. samostatná práce, práce ve dvojicích, skupinová či hromadná činnost, projektové aktivity).	0,78
PR8	Je-li formulována individuální vzdělávací strategie pro žáka, aktivně jsou do tohoto procesu zapojeni všichni relevantní aktéři.	0,99
PR9	Posun žáka, tedy změna oproti předchozímu stavu, tvoří jádro hodnocení žáka.	0,76
PR11	Škola organizuje možnost efektivního vypracování domácích úkolů přímo ve škole.	1,00
KU1	Škola přijímá všechny žáky (ze spádové oblasti).	1,00
KU2	Ze školy žáci neodcházejí do praktických nebo speciálních škol.	1,00
KU3	Každý člen školního společenstva se cítí vítán.	1,00
KU4	Každý žák je důležitý.	1,00
KU5	Škola pracuje se strategií rozvoje inkluze ve škole jako s „živým dokumentem“.	1,00
KU6	Na první pohled je patrné, že součástí vize školy jsou „inkluzivní prvky“.	1,00
KU7	Inkluzivní přístup je vnímán jako přirozená součást fungování školy, ne jako alternativa.	
KU7_a	Inkluzivní přístup je vnímán jako přirozená součást fungování školy, ne jako alternativa.	0,95
KU7_b	Inkluzivní vzdělávání je za daných podmínek v naší škole nerealizovatelné	0,95

KU7_c	Inkluzivní vzdělávání umožňuje dětem lépe rozvinout svoje schopnosti než běžný přístup	0,98
KU7_d	Inkluzivní vzdělávání je další z módních termínů, které přijdou a odejdou	0,88
KU7_e	Inkluzivní vzdělávání vede k lepšímu porozumění mezi různými částmi společnosti	0,90
KU8	Práce v heterogenních kolektivech je považována za přirozenou součást pedagogické činnosti.	1,00
KU9	Pokud žák v edukaci není úspěšný, řešení se hledá v přenastavení prostředí a ve vyrovnávacích opatřeních.	0,82
KU10	Učitelé věří, že pro všechny skupiny žáků je vhodné se vzdělávat v jejich škole.	0,86
KU11	Učitelé jsou přesvědčeni, že pro děti intaktní je zásadní vzdělávat se v heterogenních kolektivech.	0,93
RE1	Vztah učitele a rodiče lze na škole charakterizovat jako partnerský.	1,00
RE2	Školu lze charakterizovat jako „komunitní centrum“ dané lokality.	1,00
RE3	Učitelé si pravidelně vzájemně hospitují ve výuce.	1,00
RE4	Učitelé systematicky vedou žáky k vzájemné pomoci.	0,95
RE5	S problematikou šikany se preventivně a systematicky pracuje na celé škole.	1,00
RE6	Asistent pedagoga je brán ze strany kolegů jako plnohodnotný člen pedagogického sboru.	1,00
RE7	Učitelé pravidelně spolupracují při plánování výuky.	0,98
RE8	V prostorách a na webu školy najdeme signály o tom u koho, s čím a kdy je možné komunikovat.	0,00
RE9	Mohou se za předem stanovených podmínek návštěvníci školy (zejména rodiče) zúčastnit výuky?	1,00
RE10	Web školy obsahuje jasnou výzvu ke komunikaci a ke sběru podnětů, nápadů a zpětné vazby.	1,00
RE11	Učitelé cítí ze strany vedení školy podporu.	0,90

RE12	Vedení školy pravidelně sdílí a konzultuje s učiteli svá rozhodnutí i vize.	0,90
-------------	---	-------------

3. Zhodnocení autoevaluace

Zkuste prosím podle Vašeho názoru celkově ohodnotit vaši školu z hlediska přístupu k inkluzivnímu vzdělávání. Z nabízených výroků prosím vyberte jeden, který podle Vašeho názoru nejlépe odpovídá situaci na vaší škole:

- Škola se problematice inkluzivního vzdělávání vůbec nevěnuje, považuje ji za nepodstatnou či pro školu neřešitelnou.
- Škola akceptuje význam inkluzivního vzdělávání, ale dosud neučinila žádné, nebo pouze ojedinělé/nesystematické kroky.
- Škola akceptuje význam této problematiky, vyvíjí systematické úsilí k řešení a dosáhla v oblasti inkluze dílčích úspěchů.
- Inkluzivní vzdělávání je řešeno uspokojivě jak na úrovni principů, tak v praxi. Vyskytují se občasné problémy, kterých si je škola vědoma a pracuje na jejich řešení.
- Škola má inkluzivní vzdělávání pevně zakotvené ve svých principech, řešení je funkční a je podrobováno pravidelnému hodnocení.

0,91 (škála 0-1)

Z nabízených výroků prosím vyberte jeden, který podle Vašeho názoru nejlépe odpovídá situaci na vaší škole:

- Škola je mezi rodiči známa jako výběrová a veřejně se k tomu hlásí. Rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami ve spádové oblasti se na ni ani nepokouší své děti zapsat, popřípadě jsou učitelé při zápisu směřováni na „jiné - vhodnější školy“.
- Škola se nebrání přijímání všech žáků ve spádové oblasti. Pokud však přijde k zápisu, nebo chce přestoupit žák se speciálními vzdělávacími potřebami ze spádové oblasti, často se pro něj nepodaří vytvořit vhodné podmínky, žák (jeho rodiče) nakonec najde vhodnější školu i za cenu dojíždění. Škola nepodniká žádné systematické kroky k řešení těchto situací.
- Škola si je vědoma potřebnosti přijímání všech dětí ve spádové oblasti, tuto politiku však nijak nepropaguje mezi zaměstnanci ani navenek. Škola přijímá žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale jejich úspěšné začlenění do vzdělávacího procesu záleží na konkrétních okolnostech (př. na přístupu a aktivitě konkrétního učitele).
- Škola mezi zaměstnanci a navenek (mezi rodiči a veřejností) propaguje politiku přijímání všech žáků ze spádové oblasti. Škola již žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělává a je na přijetí dalších žáků se speciálními vzdělávacími potřebami organizačně, personálně i materiálně připravena. V případě, že se objeví obtíže, škola aktivně pracuje na jejich efektivním vyřešení.
- Zaměstnanci školy sdílí politiku přijímání všech žáků ze spádové oblasti. V okolí je škola tímto přístupem známá, aktivně jej propaguje mezi rodiči a veřejností. Škola má nastaveny takové mechanismy, které zaručují bezproblémové začlenění žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do vzdělávacího procesu, jejich efektivita je pravidelně hodnocena.

0,98 (škála 0-1)

4. Komentář, návrhy, poznámky

Základní škola Deblín pod vedením pana ředitele Břetislava Svozila je vzorovým příkladem inkluzivní školy. Mezi silné stránky patří individuální podpora každého žáka, spolupráce učitelů i spolupráce s rodiči a místní komunitou. Škola je aktivní v předávání svojí expertízy a sdílení nabytých zkušeností s dalšími školami v regionu i v celé ČR. Škola má vypracovány vzorové metodické materiály v oblasti individuální podpory (Jak žákovi pomoci) a v oblasti pedagogické diagnostiky. Většina pedagogů je vzdělaná v metodice Začít spolu.

Příležitostí k rozvoji může být větší zapojení žáků do rozhodování o vlastním učení. Hledat možnosti, jak nabídnout žákům možnost volby způsobu práce na vytyčených vzdělávacích cílech. V prostorách školy či na webu školy doporučuji dát jasnou informaci o tom, za kým, s čím a kdy se mohou zastavit, pokud potřebují pomoc či řešit nějaký problém. Škola by zvýšila svojí inkluzivitu, kdyby zřizovatel školy pomohl zajistit bezbariérový přístup v celé škole.